

NYHEDSBREV 9 FEBRUAR 2024

Planlæg, juster, ret til og juster igen...

Efter en dejlig juleferie gik jeg og pakkede kufferterne, da Jep pludselig skrev; "Emmanuel siger, at Burundi har lukket grænserne til Rwanda"!!

Puha, det var faktisk det, vi havde gået og frygtet, siden jeg rejste, da forholdet mellem de to lande er blevet stadig mere anspændt over de sidste måneder.

For mig har det den helt store betydning, at jeg ikke har den bil, jeg regnede med at køre i, at jeg ikke kan tanke i Rwanda, og at man kun kan komme frem og tilbage mellem de to lande med fly.

Så vi måtte lige justere dels på mine umiddelbare rejseplaner, men også i forhold til de gæster, der har meldt deres ankomst hen over det tidlige forår, da alle planer indebar grænsekrydsninger i Rwandabilen.



Men Jep, Morten Kofoed og jeg blev enige om, at jeg fløj til Rwanda som aftalt, og så justerede vi alt ind efter, om der kunne skaffes bil, brændstof osv i Burundi, så jeg kunne fortsætte dertil.

Det kunne der. De gode folk i Rubura sørgede for at sende en chauffør ned med kirkens bil og hente mig, og samtidig havde de sat 20 liter benzin i reserve i Rubura, og vi tappede 20 liter af i Bujumbura, som nu står som reserve der.

Siden da er forholdet mellem de to lande kølnet endnu mere, og de har travlt med at beskyldte hinanden for at stå bag rebeller, opmuntre ungdommen til oprør - og kalde hinanden for dårlige naboer og tomme tønder og balloner med varm luft. Vi holder selvfølgelig øje med den politiske situation, og jeg justerer planer efter forholdene og prøver ellers bare at passe arbejdet som vanligt.

For mig er det voldsomt irriterende og ret begrænsende ikke at have bilen og kunne køre kortere ture til Rwanda i stedet for at flyve, og der er hele tiden den lille usikkerhed med, om der er brændstof til rådighed. Men det er i bund og grund bare mit lille personlige og måske lidt egoistiske perspektiv. I det større perspektiv lider folk i Burundi under, at der igen er anspændt stemning politisk, ikke at kunne handle over grænsen, at have mistet mange kunder fra Rwanda og ikke at kunne besøge familie osv. Og der gik en del dage, før de, der befandt sig i det "forkerte land", da grænsen lukkede uden varsel, fik lov at komme hjem til deres eget land igen.

(Og jeg tror, der er nogle grænsebetjente, der savner mig - eller i hvert fald at få "en fanta", når jeg skulle en tur frem og tilbage over grænsen.)



Nymalet hus - hvad behager 😊

“Det lille hus på højen” er jo efterhånden en ældre dame fra 1940’erne, så de senere år er der lavet en del reparationer med nyt gulv på et par værelser, ombygning af skabe på grund af myrer (som nogen måske kan huske?) kitning af vinduer, ny sivebrønd mm. Indvendigt var det mange år siden, der var blevet malet - og der har boet nogle meget farveglade typer på

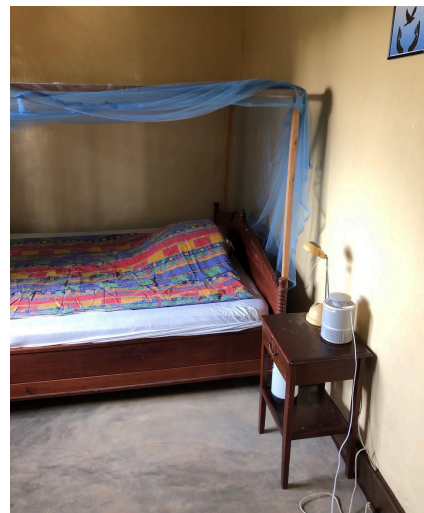
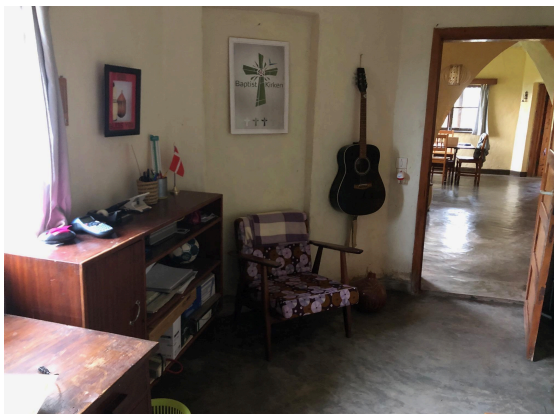


et tidspunkt, som havde fået alle vindueskarme og fodpaneler samt fugerne i pejsen malet i en lidt for kæk orangerød. Jeg fik lov til at købe en masse maling inden jul, og så kunne alt blive frisket op. Typisk for Burundi var hvid ikke lige på lager, og jeg måtte tage, hvad jeg kunne få, så væggene er nu sandfarvede og fodpaneler og vindueskarme en rolig mørkebrun. Der er måske stadig lidt 70’er-feeling over det, men det er absolut rarere for øjnene ;)

Jeg er i gang med at prøve at rense den orange maling af fugerne på pejsen med brun sæbe og det går langsomt men sikkert fremad! I køkkenet har vi malet mørkt omkring brændekomfuret og bag køkkenvasken - af praktiske årsager - og jeg medbragte et nyt blandingsbatteri med vandhane hjemmefra, så Renovat ikke skal sætte vandhanen på, hver gang han skal bruge vand. Den var så slidt i gevindet, at den faldt af hele tiden..



Så alt i alt er huset efterhånden i rigtig god stand, og her er rigtig dejligt og hyggeligt at være. Edouard fra Rwanda var på besøg et par gange sidste år - det var dengang man kunne krydse grænsen - og han sagde hver gang; “Ah this Danish house” og kiggede rundt på lamper, møblerne og billederne. Vi danskere har et lidt andet forhold til belysning end man har hernede. De synes vist her i Rubura, at jeg er lidt fjollet med mine små lamper, stearinlys osv. Hyggebelysning er simpelthen ikke en ting i Burundi. Allerhelst smækker man et lysstofrør op i loftet midt i rummet - der er vi nok mere til punktbelysning ;)



Familieplanlægning - en fælles opgave

Kvindenetværket i Danmark har hvert år en årsindsamling, som støtter projekter rundt om i de lande, vi samarbejder med.

I år samler vi ind til et nyt projekt startet af kvindedepartementet i Burundi. Her uddanner man til at starte med 25 kvinder i familieplanlægning, VSLA og hvordan man laver en forretningsplan for small business. De får også allesammen smågrise, som skal yngle, og de nye grise skal gives videre til andre kvinder i en såkaldt solidarity-chain. Vi har allerede samlet en del penge ind, og foreningen DBSU (Danske Baptister for Sundhed og Udvikling), har støttet projektet med 10.000 kr.

Jeg var med til 2 dages seminar i familieplanlægning her i januar, og det var virkelig interessant, men også ret nedslående at opleve, hvor lidt kvinder her ved om deres egen krop og cyklus. Og også hvor lidt de egentlig selv har at sige over egen krop i sidste ende. Temaerne for de to dage var blandt andet; Kvindens fysik, hvordan man bliver gravid, og problemer og udfordringer med familieplanlægning, kulturelt, i kirken og i ægteskabet.



Consolate, formanden for Kvindedepartementet, er ud over at være et livstykke af rang også specialiseret sygeplejerske og rigtig godt kvalificeret til at undervise i cyklus, sikre perioder og andre former for prævention. Man har de samme ting til rådighed her som i de fleste andre lande, men der er en tendens til, at man fokuserer mest på "sikre perioder", frem for kondomer eller medicinsk prævention.

Consolate underviste i brugen af de såkaldte "cycle-beads", som er en perlekrans, der med

perler i forskellige farver illustrerer cyklus, og hvornår der er størst og mindst risiko for at blive gravid. Man flytter så fra første menstruationsdag en lille markør rundt og holder dermed styr på, hvor man er i perioden. Disse fås som de fleste andre præventionsmidler gratis eller meget billigt på sundhedsklinikkerne.



Der blev også forklaret om andre former for prævention, og kvinderne skulle derefter drøfte tingene i mindre grupper og fremlægge, hvad de syntes var fordele og ulemper ved de forskellige metoder.





Her er et lille udsnit af det, de sagde:

Kondomer: "Det er svært at få vores mænd til at bruge dem". "Det er mest til HIV-smittede".
Sikre perioder: "Det kræver, at vi er meget enige med vores mænd om at følge metoden hele tiden!"

P-stav, spiral og injektion: "Man glemmer måske, hvor længe den virker?"

P-piller: Det kan være svært at huske at tage pillen hver dag.

Fordele ved prævention: Bedre helbred ved færre fødsler, mere harmoni i familien, bedre økonomi i familien med færre børn, det er godt for landets udvikling.

Og så fremlagde de alle de historier, de havde hørt fra kirken eller familie om forskellige former for medicinsk prævention. Og det er ikke småting!

Rygtter de har hørt om prævention:

- *P-staven vil give sig til at vandre rundt i kroppen, indtil den når hjertet, og man dør.*
- *P-injektion: Når man ikke får menstruation vil blodet hobe sig op i kroppen og blive til store bolde af blod, som kommer væltende ud, når virkningen stopper.*
- *Når blodet "bliver i kroppen", hober det sig op, og man får for højt blodtryk og kan dø.*
- *Man bliver steril.*
- *Man får kræft.*
- *Nogle kristne siger, at det er en synd at få råd om familieplanlægning. Det er Guds vilje, hvor mange børn man får.*

De havde derefter mange gode og frimodige spørgsmål om sex og samliv. For eksempel:
Hvor hyppigt er det normalt at have sex med sin mand?

Foregår det kun om natten?

Må man godt sige nej, hvis man ikke har lyst?

Er det kun manden, der nyder det?

For mig viser deres spørgsmål, tanker og overvejelser bare, hvor vigtigt dette projekt er, selvom vi starter med kun 25 kvinder!





Mini-Interview med Adrienne Giraukwishaka på 29 år.

Hvor længe har du været gift? i 4 år

Hvor mange børn har du? 2 børn

Hvor mange børn vil du gerne have? Jeg vil gerne have 4 børn, og jeg vil gerne sprede det ud over mange år med 2-4 år imellem dem. Min mand vil have 6, for han synes at 4 er for lidt. Så jeg får nok 6, for det er ham der bestemmer.

Har I diskuteret familieplanlægning og prævention?

Ja, det har vi, og vi vil bruge metoden med sikre perioder og måske også p-indsprøjtninger.

Selvom den seksualundervisning, man får i skolen i Danmark, ikke nødvendigvis er fyldestgørende, bliver det allerede i skoletiden italesat, at det er vigtigt, at man ved, hvordan ens egen krop fungerer, at man kan få råd og vejledning hos lægen, at kende sine egne grænser og at man altid har lov at sige nej. Det kunne jeg godt ønske var selvfølgelig også for både unge kvinder og mænd i Burundi!

Jeg er ikke alene..... hele tiden 😊

Nu glæder jeg mig til, at der ruller gæster ind "som perler på en snor" fra 3/2 og faktisk helt frem til starten af marts måned. Det bliver dejligt med selskab både her i Burundi og i Rwanda. ♥ De første gæster ankommer 3/2. Der er Mette og Maria hjemme fra Odense. De har begge været her før, så de glæder sig bare til at se alting igen og se projekter osv. Og vi har jo sørget for at "samle til huse" af benzin, så vi ikke skal være bange for, om vi kan komme rundt!

Og vi skal ikke på helt så lange og strabadserende køreture, som Mette og jeg var på sidste gang - selvom vejen op til Rubura efterhånden snart er i kategorien "Off-road kørsel".

Det bliver dejligt med lidt liv i huset og snak om aftenen - det er der ikke så meget af, når jeg er "på egen hånd".

Næste gang kan I læse om besøg ved Batwa, flere gæster og midtvejs-evaluering i projektet for unge enlige mødre i Butare.